บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย และการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา นักวิชาการ คณะกรรมการการประถมศึกษา และผู้ประกอบอาชีพต่างๆ ในจังหวัดลพบุรี เกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตรประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา นักวิชาการ คณะกรรมการการประถมศึกษา และผู้ประกอบอาชีพต่างๆในจังหวัดลพบุรี เกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตรประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

1. ครู โรงเรียนประถมศึกษา
2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
3. นักวิชาการ
4. คณะกรรมการการประถมศึกษา
5. ผู้ประกอบอาชีพต่างๆ

การสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา นักวิชาการ และคณะกรรมการการประถมศึกษา ทำการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้หลักซึ่ง จุมพล สวัสดิยากร ได้กล่าวว่า ถ้าจำนวนประชากรมีจำนวนพัน ใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนเป็นร้อย ใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25 (จุมพล สวัสดิยากร, 2520 : 179) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบอาชีพต่างๆ ใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายจาก ครูในโรงเรียนประถมศึกษาทุกอำเภอ จากจำนวนครูทั้งสิ้น 3,630 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจากอำเภอเมืองลพบุรี 112 คน อำเภอโคกสำโรง 191 คน อำเภอชัยบาดาล 144 คน อำเภอบ้านหมี่ 122 คน อำเภอพัฒนานิคม 90 คน และอำเภอท่าวุ้ง 85 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูทั้งสิ้น 744 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทุกอำเภอ การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จากจำนวนประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั้งสิ้น 398 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจากอำเภอเมืองลพบุรี 23 คน อำเภอโคกสำโรง 25 คน อำเภอชัยบาดาล 18 คน อำเภอบ้านหมี่ 17 คน อำเภอพัฒนานิคม 12 คน และอำเภอท่าวุ้ง 8 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนทั้งสิ้น 103 คน

3. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักวิชาการ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี และอาจารย์วิทยาลัยครูเทพสตรี การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จากจำนวนประชากรที่เป็นนักวิชาการจำนวน 234 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจาก ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี 4 คน และจากอาจารย์วิทยาลัยครูเทพสตรี 55 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักวิชาการทั้งสิ้น 59 คน

4. กลุ่มตัวอย่างที่เป็น คณะกรรมการการประถมศึกษา ได้แก่คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จากจำนวนประชากรที่เป็นคณะกรรมการการประถมศึกษาทั้งระดับจังหวัด และระดับอำเภอจำนวน 85 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจากคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด 4 คน คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอเมืองลพบุรี 4 คน อำเภอโคกสำโรง 4 คน อำเภอชัยบาดาล 3 คน อำเภอบ้านหมี่ 3 คน อำเภอพัฒนานิคม 2 คน และอำเภอท่าวุ้ง 2 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการการประถมศึกษาทั้งสิ้น 22 คน

5. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ ได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพการค้า ผู้ประกอบอาชีพบริการ ผู้ประกอบอาชีพกสิกรรม ผู้ประกอบอาชีพการผลิต การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยการสุ่มอย่างง่ายจากอำเภอทั้ง 6 อำเภอ ให้เหลืออำเภอละ 1 ตำบล ซึ่งจะได้ตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 ตำบล และทำการสุ่มอย่างง่ายจากตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยถือเกณฑ์ สภาพอาชีพละ 3 คน ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละตำบลดังนี้

กลุ่มผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการค้า	จำนวน 3 คน
กลุ่มผู้ประกอบอาชีพด้านบริการ	จำนวน 3 คน
กลุ่มผู้ประกอบอาชีพด้านกสิกรรม	จำนวน 3 คน
กลุ่มผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับด้านการผลิต	จำนวน 3 คน

รวม 6 ตำบล จะได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ จำนวน 72 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม 1,000 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา นักวิชาการ คณะกรรมการการประถมศึกษา และผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษา ที่เหมาะสมกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น ในจังหวัดลพบุรี

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม ตามวิธีของ Likert แบบ rating scale แบบสอบถาม แบ่งออกได้เป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ในจังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยได้นำเอาผลประสบการณ์ในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 มาเป็นหลักในการพิจารณากำหนดรายละเอียดเนื้อหา เลือกเฉพาะ

เรื่องที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสภาพและเอกลักษณ์ ของจังหวัดลพบุรี ซึ่งได้แก่

กลุ่มทักษะ ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

1. นิทานและเรื่องราวต่าง ๆ ของท้องถิ่น
2. การละเล่นต่าง ๆ และการแสดงพื้นเมือง
3. คำพื้นฐานภาษาท้องถิ่นที่ใช้ในท้องถิ่น

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

1. โรคติดต่อที่เป็นกันมากในท้องถิ่น
2. ประวัติ และสถานที่สำคัญของชุมชน
3. จังหวัดของเรา
4. อาชีพและเศรษฐกิจของชุมชน
5. โบราณสถานในท้องถิ่น
6. โบราณวัตถุในท้องถิ่น
7. พืชไร่และพืชสวนที่สำคัญของท้องถิ่น
8. สัตว์เลี้ยงที่ทำรายได้ของท้องถิ่น
9. หัตถกรรมและ อุตสาหกรรมในชุมชน

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

1. ขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น
2. วัฒนธรรมของท้องถิ่น

กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

1. การจัดทำอาหารคาวหวานตามสภาพท้องถิ่น
2. การเก็บอาหารและการถนอมอาหารในท้องถิ่น
3. การทำสวนไม้ดอกไม้ประดับในท้องถิ่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. การประดิษฐ์ด้วยวัสดุและเศษวัสดุในท้องถิ่น

5. การสานด้วยวัสดุในท้องถิ่น

6. งานช่างไม้ ช่างปูน งานเครื่องปั้นดินเผา งานแกะสลัก งานประดิษฐ์ของชำร่วย งานดอกไม้ใบตอง งานถักทอ

7. การเลี้ยงสัตว์ การประมง การทำไร่ การทำสวน

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

1. การสอนภาษาอังกฤษในชั้น ป. 5 และ ป. 6

2. วิชาอาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต

<u>การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ</u> ดำเนินการดังนี้

1. การตรวจสอบรายละเอียดของเนื้อหา ใช้เอกสาร คือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

2. ให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแบบสอบถาม

3. ให้ผู้มีประสบการณ์ ด้านการประถมศึกษา และรู้สภาพของจังหวัดพบุรีตรวจสอบรายละเอียดของข้อมูล เพื่อให้เกิดความเที่ยงตรง และครอบคลุมเนื้อหาที่ศึกษา

เนื้อหาซึ่งเป็นข้อมูลของแบบสอบถามมีทั้งสิ้น 25 เรื่อง จำแนกเป็นกลุ่มประสบการณ์ได้ดังนี้

กลุ่มทักษะ ภาษาไทย	3 เรื่อง	6 ข้อ
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	9 เรื่อง	32 ข้อ
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	1 เรื่อง	4 ข้อ
กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ	10 เรื่อง	32 ข้อ
กลุ่มประสบการณ์พิเศษ	2 เรื่อง	2 ข้อ
รวมทั้งสิ้น	25 เรื่อง	76 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปขอความร่วมมือจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอให้จัดส่งแบบสอบถามและเก็บรวมรวมแบบสอบถามในกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่งให้ผู้วิจัยและผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองในบาง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ประกอบอาชีพต่างๆในเขตอำเภอเมืองลพบุรี การเก็บรวบรวมข้อมูลในกรณีที่ไม่สามารถตอบแบบสอบถามได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์

จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน ปรากฏตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	แบบสอบถามที่ส่งไป	แบบสอบถามที่ได้รับคืน	ร้อยละ	แบบสอบถามที่สมบูรณ์	ร้อยละ
ครู	744	721	96.91	700	94.09
ผู้บริหารโรงเรียน	103	94	91.26	90	87.38
นักวิชาการ	59	52	88.14	50	84.75
คณะกรรมการฯ	22	22	100	20	90.28
ผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ	72	70	97.22	65	90.91
รวม	1,000	959	95.90	925	92.50

การเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภานภาพของกลุ่มประชากรที่เป็นครู ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา นักวิชาการ คณะกรรมการการประถมศึกษา และผู้ประกอบอาชีพต่างๆใช้ค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษา ที่เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี ดังนี้

2.1 นำหนักและความจำเป็นของแต่ละเนื้อหาวิชา วิเคราะห์หาคะแนนเฉลี่ย (mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(standard deviation) ของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ระดับความจำเป็นของแต่ละเนื้อหา วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดระดับความจำเป็นออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด โดยให้ความจำเป็นมากที่สุดมีค่าเท่ากับ 5 มาก เท่ากับ 4 ปานกลางเท่ากับ 3 น้อย เท่ากับ 2 และน้อยที่สุดเท่ากับ 1 แล้วสรุปเป็นความคิดเห็นของบุคคลทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตร ระหว่างกลุ่มตัวอย่างตามความมุ่งหมายในการศึกษาข้อที่ 2 มุ่งเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน นักวิชาการ คณะกรรมการการประถมศึกษา และผู้ประกอบอาชีพต่างๆในจังหวัดลพบุรี เกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี แนวทางศึกษากำหนดให้แต่ละกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นอิสระแก่กันและกัน แล้วนำข้อมูลมาทดสอบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่ม สรุปเป็นผลการศึกษาค้นคว้าตามความมุ่งหมาย การวิเคราะห์ดำเนินการดังนี้

3.1 การทดสอบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มเกี่ยวกับความคิดเห็นที่แต่ละกลุ่มแสดงออกต่อเนื้อหาแต่ละกลุ่ม โดยการทดสอบหาค่า เอฟ (F – test)

3.2 เนื้อหาที่กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ นำไปทดสอบหาคู่ที่แตกต่างกัน โดยวิธี Scheffe's method แล้วสรุปผลความแตกต่างเพื่อเป็นข้อมูลในการอภิปรายผลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าเฉลี่ย หาได้โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนค่าเฉลี่ย

ΣX แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทนจำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

2. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาได้โดยใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{\Sigma X^2}{N} - \left(\frac{\Sigma X}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ΣX^2 แทนผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

ΣX แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทนจำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

3. ค่า F - test หาได้โดยใช้สูตร

$$F = \frac{M_{SA}}{M_{SW}}$$

เมื่อ F แทนค่าที่จะพิจารณาใน F - distribution

M_{SA} แทนค่าเฉลี่ยของผลต่างกำลังสองระหว่างกลุ่ม (mean square between group)

M_{SW} แทนค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม (mean square within group)

4. การตรวจสอบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มหาได้จากสูตร

$$F = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)^2}{S_w^2 (N_1 + N_2)/ N_1 N_2}$$

เมื่อ F แทนค่าที่จะพิจารณาใน F - distribution

$\bar{X}_1$ แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

S_w^2 แทนค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม (mean square within group)

N_1 แทนจำนวนข้อมูลในกลุ่มที่ 1

N_2 แทนจำนวนข้อมูลในกลุ่มที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย